

Petrovics István (Szeged, Szegedi Egyetem): *Pécs: egy püspökváros a késő középkorban*

Pécs az egyik legkorábbi és leggazdagabb püspöki székhelye volt a Magyar Királyságnak. Részben ebből adódóan, az ország egyik legvirágzóbb és legvárosiasabb településének számított. A magyar történetírás, sajnálatos módon, csak az utóbbi időben fedezte fel annak a város csoportnak a jelentőségét, amit az érseki/püspöki székhelyek alkottak. Ez a szemléletbeli váltás szerencsésen párosult a város részéről felmerült igénnyel, hogy elkészüljön Pécs monográfiája. Az első két kötet, amely a kezdetektől a város török kézre kerüléséig tárgyalja a település történetét az utóbbi években jelent meg.

A kutatásokból kiderült: 1361 és 1526 között tíz püspök székelt a városban. A főpapok túlnyomó többsége külföldi egyetemeken gyarapította tudását, s közülük többen fokozatot is szereztek. Diplomataként a 14. században Koppenbachi Vilmos és Alsáni Bálint, a 15. században pedig Janus Pannonius és Csulai Móré Fülöp tűnt ki. Valamennyi főpap fontos szerepet játszott az ország belpolitikai életében és annak irányításában. Pécs a középkorban székes- és társaskáptalan is működött. A kettő közül a székeskáptalan volt a fontosabb, amely széleskörű hiteleshelyi tevékenységet látott el. A püspököknek és a kanonokoknak, különösen a nagyprépostoknak jelentős szerepük volt a város kulturális és művészeti életének fellendítésében is. Magyarország első egyetemének működtetése is alapvetően a püspökökre hárult.

A város kézműipara meglehetősen fejlett volt a késő középkorban. A keresztény és oszmán írott források, továbbá a régészeti leletek alapján a Mohács előtti periódusból 23 foglalkozás, illetve szakma megléte bizonyítható Pécsen.

Pécs a 15. századra a magyarországi belkereskedelem egyik fontos regionális elosztóhelyévé vált. A város környéke az ország egyik legsűrűbben lakott vidéke volt, ami tovább növelte Pécs jelentőségét. Petrus Ransanus 1488-ban megjelent munkájában országos hírű kereskedővárosnak nevezte Pécsset.

Az előadás arra tesz kísérletet, hogy bemutassa, milyen szerepet játszott Pécs a késő középkori Magyar Királyság egyházi-, kulturális- és gazdasági életében.